

Ánizs-Pimpinella anisum csávázatlan

Ajánlás: gyógynövény/ zöldugar/méhlegelő

AKG: AKG

Csávázás: csávázatlan

Életciklus: 1 év

Norma: 15-20 kg/ha

Státusz: Rendelhető

Vetésidő: tavasz

Az ánizs egyéves, lágyszárú növény, hazánk bármely területén termeszthető. Meleg- és tápanyagigényes, magasabb terméshozamot száraz, meleg helyen ér el. A virágzó időszak júliustól szeptemberig tart, és a fő- és mellékernyők érését követően aratják.

Az ánizs Egyiptomból és Syriából származó egynyári termesztett fűszernövény, melynek, termését fűszernek és likőrkészítésre használják, azonkívül pedig a gyógyászatban anisi fructus és anisum vulgare név alatt szerepel(t). Belőle állítják elő az ánizs olajat (anisi aetheroleum). Egyéves, lágyszárú növény, magassága 30-70 cm. Szára enyhén szőrözött, hengeres, hosszanti barázdákkal. Heterofliás levelei vannak (eltérő levélalak), szórtan helyezkednek el. Összetett fehér színű ernyővirágzata van (július). Az ánizs terméskei sötétbarna, fordított körteidomú ikerkaszat, legfeljebb 5 mm hosszúak, 3 mm szélesek és felismerhetők jellemző zamatjukról, melyet akkor érzünk, ha ujjunk között kissé megdörzsöljük. Pergésre kevésbé hajlamos. Íze édes, rágáskor kissé csípős. Az ánizs a melegebb éghajlatot szereti, s azért leginkább a bortermő vidéken sikerül a termesztése. Az ánizs igen egyenlőtlenül ér, ezért aratás előtt, az előzőleg beért terméseket ki kell vágni, hogy ki ne peregjenek. Az aratással pedig addig várnak, míg a későbbben érő termések is beérnek. Az ánizs augusztusban ér. Az ánizst lesarlózzák kékbe kötik és napon, padláson vagy csűrben megszárazítják, azután kicsépelik és kitisztítják. Az ánizst esőtől óvni kell, mert könnyen megfeketedik és értékéből veszít. Apiaceae - zellerfélék családjá

Régi vagy más ismert nevei

bécsi kömény, édeskömény, illatos ánizs, közönséges ánizs, ánizsmag

Előfordulása

Eredeti hazája a Földközi-tenger vidéke, termesztése nagyon kiterjedt s különösen Orosz-, Spanyol-, Görög- és Németországban termesztették nagyban.

Drogjai

- Anisi fructus és Anisi aetheroleum: ánizs kaszattermése és a belőle nyert illóolaj Ph.Hg.VIII. Magyar Gyógyszerkönyv, min. 20 ml/kg illóolaj a termésben
- Anisi fructus: sárgászöld, vagy zöldesszürke színű 3-5 mm hosszú, és max 3 mm széles. Az összenőtt résztermések egymáshoz illeszkedő oldalai sík felszínűek, míg a háti oldalai domborúak (melyeket nagyító alatt jól látható szemölcsösörök borítanak) A résztermésen 5 db világosabb borda fut végig; 2 a sík felszínű, míg 3 a domború oldalán.
- Anisi aetheroleum: 2 órán keresztül desztilláljuk – folyadék: víz, drogot durva porrá aprítjuk

Ánizs gyógyhatása

- étvágyjavító
- emésztést serkentő
- köptető
- vértisztító
- antifungális (gombaölő)
- szélhajtó
- vizelethajtó
- gyomor-, bél-, epebántalmak
- gyulladáscsökkentő
- hurut oldó
- idegerősítő
- hashajtó
- féregűző (állatok esetében)
- Klinikai teszteredmények nincsenek. Jelenlegi alkalmazása továbbra is a szakirodalmi adatokon és a hagyományokon alapul. Az EU szélhajtó és köptető hatását elfogadja

Hatóanyaga

Begyűjtendő rész: A magvakat gyűjtük be (anisi fructus).

- 1,5-6% illóolaj: anetol, transz-anetol a fő komponens – fenolos fahéjsav származék
- flavonoidok (vizelethajtó és gyulladáscsökkentő hatásúak)
- fenolsavak
- cukor (minimális mennyiség)
- kolin
- fehérje
- Legtöbb hatóanyag: az illóolaj, flavonoidok, fenolsavak, fehérje és kolin!

Ánizs termesztése

A széltől védett, napos fekvésű, melegigényes, a fekete (csernozjom) és barna erdőtalajokat kedveli, tenyészik a legjobban, — legcélszerűbb kapásnövény után termesztetni. A területet, ahol termelni szeretnénk, az előző évben meg kell trágyázni. Az ősszel mélyen felszántott és kora tavasszal porhanyított területen legkésőbb március hónapban vetjük el a magot 30—40 cm sortávolságra. Legalább kétszeri kapálást igényel, és arra kell ügyelnünk, hogy a gyomtól tisztántartsuk. A vetőmag szükséglet két. holdanként körülbelül 8 kg. Termelési hozam két. holdanként 4—5 q száraz termés.

Trágyázása

- Őszi talajelőkészítéskor: N: 40-60 kg/ha, P2O5: 60-90 kg/ha, K2O: 40-60 kg/ha, szárba induláskor: N: 20 kg/ha (termésnövelő hatás)

Szaporítása

- Helybe vetéssel – március végén, április elején 2-3 cm mélyen, 25-30 cm sortávval vetőmagszükséglete: 15-20 kg/ha

Növényvédelme

- Bakterózis több kórokozó együttes megjelenése szárbaindulás előtt – rézoxikloridos permetezés tünetei: leveleken sárgás-barnás-fekete foltok megjelenése, köménymoly (*Depressaria daucella*), bagolypille (*Euxoa nigricans*)

Ápolása

- Vegyszeres gyomirtás – FOLTOS BÜRÖK nehogy megjelenjen a táblán (ha a drogban bürök jelenlétét mutatják ki, akár több tonnát is megsemmisítenek – izombénító mérgező, régen kivégzésekhez is használták)

Betakarítása

- Általában egymenetes betakarítás gabonakombájnnal <- pergésre kevésbé hajlamos

Hozama

- 400-600 kg/ha

Gyűjtése és szárítása

A magvakat teljes megérésükkor azonnal be kell gyűjteni, mert azok könnyen kiperegnek. A learatott növényt kékbe kötve megszáritjuk és azután pergetjük ki. A begyűjtésénél, — mivel a magvak egyenetlenül érnek be — a középső virágok ernyőit érésükkor kivágják és külön szárítjuk meg, hogy a megért magvak ki ne peregjenek. Különösen ügyeljünk az ánizsnál arra, hogy aratáskor, vagy feldolgozás közben nedvesség ne érje, mert könnyen megfeketedik és ezáltal az áru sokat veszít értékéből. Szárítás maximum 40 fokon! (Ahogyan az illóolajat tartalmazó növényeknél!)

Az ánizs feldolgozása és értékesítése

Az ánizs magvait a gyógyászatban eredeti alakjukban és porítva hozzák forgalomba. Egész állapotukban főképpen teakeverékeknek képezi alkotórészét. Illóolaja úgy a gyógyászatban, mint a likőrgyártásban keresett cikk.